

یکی از نگاه‌های جدی امام سجاد(ع) در ادعیه تربیت انسان است

امام سجاد به دلیل شرایط زمانی خویش تلاش داشتند با ادعیه و دعاهای صحیفه سجادیه انسان‌ها را برای یک تربیت درست و بستر سازی رشد همگانی آماده کنند.

امام سجاد به دلیل شرایط زمانی خویش تلاش داشتند با ادعیه و دعاهای صحیفه سجادیه انسان‌ها را برای یک تربیت درست و بستر سازی رشد همگانی آماده کنند.

خبرگزاری مهر - گروه دین و اندیشه- زینب حسینی روش: امروز پنجم شعبان المعظم سالروز میلاد با سعادت چهارمین اختر تابناک آسمان ولایت و امامت حضرت امام علی بن الحسین زین العابدین علیه السلام است.

بر همین اساس برای واکاوی شیوه تربیتی امام سجاد (ع) با حجت الاسلام رضا غلامی قائم مقام بنیاد هدایت به گفت‌وگو پرداختیم که حاصل آن در ادامه تقدیم مخاطبان می‌شود:

حجت الاسلام رضا غلامی قائم مقام بنیاد هدایت در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، درباره شیوه تربیتی امام سجاد گفت: امام سجاد به دلایل و شرایط خاص جامعه و خفقانی که بعد از شهادت امام حسین در جامعه اتفاق افتاده بود و فضای جامعه به دلیل گسترش اسلام در کشورهای مختلف و اساساً فضایی که در حکومت وقت به وجود آمده بود رویکردی را در تربیت پیش گرفتند که این رویکرد متمایز و متفاوت از رویکرد سایر معصومین در دوره خودشان است.

وی افزود: از جهات مختلفی دوره امام سجاد دوره ای خاص است نفوذ فرهنگ کشورهای مختلف، شکل‌گیری بی‌بند و باری‌ها در جامعه اسلامی و سخت‌گیری‌هایی که نسبت به حضرت صورت گرفت سبب شد حضرت رویکردی خاص برای هدایت و تربیت جامعه در پیش بگیرند و آن سبک و رویکرد در قالب دعا بود. یکی از نگاه‌های جدی حضرت در ادعیه تربیت انسان است اساساً سرلوحه همه انبیا و اولیای الهی این است که انسان تربیت کنند و در تربیت انسان سبکی که حضرت امام سجاد در پیش گرفتند یک سبک خاص و اختصاصی است.

قائم مقام بنیاد هدایت بیان کرد: همانطور که خداوند در سوره اعراف آیه ۱۹۹ ما را دعوت به عفو و بخشش می‌کند امام سجاد نیز در سلوک تربیتی و ادعیه خودشان به این مهم پرداخته‌اند و در دعای التّجاع می‌فرمایند خدایا اگر بخواهی ما را عفو کنی از بذل و بخشش توست و اگر بخواهی ما را کیفر کنی بر اساس عدالت توست و...؛ امام در اینجا صفت عفو و بخشندگی خداوند را به ما یادآور می‌شود و در یک فراز دیگر از دعای ابوحمره حضرت می‌فرمایند خدایا فضل تو بی‌پایان و عظیم است و برتری تو عظیم‌تر از آن است که مرا با گناهانم مقایسه کنی و...؛ در سیره رفتاری حضرت نیز گذشت و بخشش نمود بسیاری دارد. امروز چیزی که بیش از گذشته در زندگی و سیره اجتماعی به آن نیازمند هستیم سیره و سنت بخشش و گذشت است اینکه از هم بگذریم و از خطاهای یکدیگر چشم‌پوشی کنیم و امروز در زندگی اجتماعی و خانوادگی بیش از هر زمانی نیازمند به گذشت، همدلی، همراهی و... است.

غلامی ادامه داد: امام سجاد مصادیق و مؤلفه‌های تربیت اجتماعی و سیاسی را در دعاهای صحیفه سجادیه بر اساس این دسته‌بندی‌ها بیان فرمودند که شامل ارتباط متناسب با دیگران، اصلاح اجتماعی و وظیفه‌ای که انسان‌ها نسبت به دیگران دارند، امر به معروف و نهی از منکر، تکریم و احترام متقابل اعضای خانواده، پرهیز از خودکامگی و استبداد نسبت به دیگران، ظلم ستیزی و... است. امام سجاد در یک دسته‌بندی دیگری امور اعتقادی و عبادی را در ادعیه مختلف برشمردند از جمله ایمان به خدا و اینکه تدبیر امور تنها به دست اوست، تبری و تولی، رعایت اعتدال، بصیرت دینی، حفظ مناسک دینی، اعتقاد به معاد، پذیرش نبوت و امامت، پرهیز از تکفیر و فاسق‌شمردن دیگران و... از مقوله‌هایی است که حضرت امام سجاد در نگاه تربیت دینی و اعتقادی در ادعیه مختلف به آن پرداختند.

وی عنوان کرد: امام سجاد در ساحت تربیت فضای زیست اجتماعی و سلامت جسمی مؤلفه‌هایی را در دعاهای صحیفه سجادیه بیان می‌کنند که شامل حفظ و ارتقای سلامت جسمی و روحی انسان است و از خداوند می‌خواهند که پروردگار ایشان را از حسد سلامت بدارد تا به هیچیک از بندگان حسادت نکند. جایگاه عبادت هنگام ضعف و بیماری، تلاش برای حفظ محیط زیست و منابع طبیعی، برخورداری از رفاه و سلامت، داشتن اوقات فراغت سالم نیز از دیگر مؤلفه‌های این بخش به شمار می‌رود.

قائم مقام بنیاد هدایت گفت: یکی از اصول اساسی تربیتی مدیریت اقتصادی و کسب معاش و رزق حلال است. قرآن کریم می فرماید از رزق های حلال بخورید و عمل صالح انجام دهید؛ کسب معیشت حلال یکی از مؤلفه های جدی تربیتی به شمار می رود حضرت در ادعیه مختلف نسبت به کسب معیشت و تلاش برای به دست آوردن رزق طیب و طاهر و همچنین برکت داشتن روزی به آن اشاره کرده است و مصادیق و مؤلفه های تربیتی را در کسب معیشت، حفظ و توسعه ثروت، پرهیز از اسراف و تبذیر، درآمد و کسب حلال، اهتمام به بسط عدالت اقتصادی و ... را چنین بیان می کنند که در فرمایشات حضرت امام سجاد در ادعیه مختلف شاهد هستیم که می فرماید انسان در کسب روزی حلال فرصت بندگی کردن را نیز دارد.

غلامی بیان داشت: در ساحت کسب علم و دانش که تاکید پیامبر نیز هست توجه به علم و دانش و تلفیق و همراه ساختن علم همراه با عمل از جمله دیگر توصیه های حضرت به شمار می رود که می فرماید علمی نافع است که همراه با عمل بشود. ایشان در این عرصه جایگاه تفکر، حقیقت جویی، درک و فهم دانش را در ادعیه مختلف اشاره می کنند. اگر بخواهیم مکتب امام چهارم را در صحیفه سجاده از یک زاویه و نگاه دیگری بررسی کنیم حضرت تلاش می کند در دعاها صحیفه سجاده جهان بینی انسان ها را عمق ببخشد و نسبت به حقیقت دنیا و انسان و آخرت و سرنوشت او با بالا بردن بینش و نگرش آدمی را رشد دهد و تقویت کند.

وی خاطرنشان کرد: یکی از شیوه های تربیتی حضرت در دعاهایی که دارند شیوه توبه و تبیین جایگاه و منزلت توبه است حضرت در دعاها مختلف نوع مواجهه و کیفیت توبه را بیان می کنند. یکی از شیوه های تربیتی حضرت برشمردن نعمت ها و یادآوری آنها است که در قرآن کریم هم آمده می فرماید ای کسانی که ایمان آورده اید نعمت های خدا را برشمارید؛ این مکتب و شیوه تربیتی که نعمت های خدا کم قلمداد نشود و انسان همواره نسبت به نعمت های الهی توجه و شاکر باشد یکی از سبک های تربیتی است که حضرت به آن پرداخته است.

قائم مقام بنیاد هدایت در پایان گفت: فلسفه بعثت انبیا و هدایت اهل بیت تربیت انسان موحد است و در این غایت و هدف که همه انبیا به دنبال آن بودند حضرات معصومین هر کدام به واسطه شرایط زمان و اقتضائاتی که وجود داشته تلاش کردند تا تربیت انسان موحد را به شیوه درست و جامع انجام دهند و امام سجاد به دلیل شرایط زمانی خویش تلاش داشتند با ادعیه و دعاها صحیفه سجاده انسان ها را برای یک تربیت درست و بستر سازی رشد همگانی آماده کنند